

Általános leírás:

Az Adolescent Kit for Expression and Innovation egy útmutatót, eszközöket, tevékenységeket és kellékeket tartalmazó csomag a 10-18 éves serdülők támogatására, különösen a humanitárius válságok által érintettek számára.

A készlet célja, hogy pozitív változást idézzon elő a serdülők életében a művészetek és az innováció révén. A tevékenységek lehetőséget kínálnak a serdülőknek önkifejezésre, kísérletezésre, valós problémák megoldására és új ötletek felfedezésére. A folyamat során a serdülő lányok és fiúk olyan kulcskompetenciákat és új készségeket fejlesztenek ki, amelyek segítenek megbirkózni a stresszes körülményekkel, egészséges kapcsolatokat építeni, és pozitív kapcsolatba lépni közösségükkel.

A teljes anyag elérhetősége eredeti (angol) nyelven: <https://adolescentkit.org/>

A Facilitátorok útmutatója eredeti (angol) nyelven:
https://adolescentkit.org/kit_docs/4.2_Facilitators_Guide.pdf

A Facilitátorok útmutatója magyar fordításban: Facilitátorok útmutatója.pdf

Az alábbi fejezetben az egyes tevékenységi fázisok megtervezéséről és levezetésének módjáról olvashatsz.

Témakörök a fejezetben:

- Körünk elindítása fázis megtervezése és levezetése
- Egymás megismerése fázis megtervezése és levezetése
- Kapcsolódás fázis megtervezése és levezetése
- Cselekvés fázis megtervezése és levezetése

Tevékenységi fázisok tervezése

Forrás: A fenti témakör megtalálható a *Facilitátorok útmutatójában*:

- angol, eredeti verzióban: 46-50. oldal
- magyar fordításban: 54-62. oldal

Miután a facilitátorok kiválasztották azt a fázist, amely valószínűleg a legjobban működik a serdülőkörük számára, meg kell tervezniük a fázis részleteit és a foglalkozások sorrendjét.

Az Activity Box tevékenységek széles skáláját kínálja, amelyek közül a facilitátorok (a serdülőkkel együtt, ha készen állnak) választhatnak. Az egyes útmutatókban az is jelzésre kerül, hogy mely foglalkozások mely fázisokban működhetnek a legjobban. A facilitátoroknak ajánlott az Activity Box-ban található összes útmutató áttekintése, nem csak a serdülők aktuális fázisához tartozók megismerése. A többi tevékenységet úgy alakítsuk át, hogy az jól működjön a Serdülők Köre számára. Legyünk kreatívak, és tervezzük meg a saját tevékenységeinket!

Használjuk a Fázistervező segédletet a foglalkozások megfelelő egyensúlyú sorrendjének a megtervezéséhez. A Körünk elindítása és az Önmagunk megismerése fázisok esetében ez azt jelenti, hogy különböző foglalkozások sokaságát kell beépíteni, amelyek egyensúlyt teremtenek a szórakozás és a játék, a tanulás és az új dolgok kipróbálásának lehetőségei, valamint a nagy intenzitású foglalkozások és a nyugodt és csendes foglalkozások között. A Kapcsolódás és a Cselekvés fázisok esetében pedig célszerű a foglalkozások logikus sorrendjét kialakítani, amely lehetővé teszi a serdülők számára, hogy egyik foglalkozásról a másikra közösen dolgozzanak egy témán vagy projekten. A tervezés minden fázisban meg kell keresni a megfelelő pillanatot a serdülők számára, hogy megállapodjanak a csoportszabályokban és felülvizsgálják azokat (További információért lásd a Foglalkozások tervezése fejezetet), valamint, hogy meghatározzák és felülvizsgálják a csoportcélok felé tett előrelépést.

Együtt dolgozni a csoport céljaiért

A tervezés kulcsfontosságú lépése, hogy serdülőknek lehetőséget kell biztosítani arra, hogy átgondolják és megosszák saját céljaikat a Serdülők Körében eltöltött időre vonatkozóan. Ha a facilitátorok (és a programkoordinátorok és más, a serdülőket támogató felnőttek) tisztában vannak azzal, hogy a serdülők mit várnak el a tevékenységektől, beleértve azt, hogy milyen tevékenységeket élveznek, és mit szeretnének elérni, akkor jobban tudnak olyan foglalkozásokat tervezni, amelyeket a serdülők hasznosnak és érdekesnek találnak, és amelyek lekötik őket.

A facilitátorok a serdülők csoportcéljai alapján határozhatják meg, hogy milyen foglalkozásokat válasszanak. Ha a serdülők bizonyos kompetenciák fejlesztése iránt jobban érdeklődnek, vagy egyszerűen csak van egy olyan tevékenység, amelyet szeretnek (például rajzolás, tánc, írás, modellépítés vagy interjúk készítése), a facilitátorok ennek megfelelően választhatnak foglalkozásokat az Activity Box-ból. A facilitátorok a foglalkozásokat a

serdülők céljaihoz is igazíthatják, például abban az esetben, ha a Kapcsolódás vagy a Cselekvés fázisban lévő serdülők különösen érdeklődnek a közösségi szolgálat iránt, a facilitátorok megtervezhetnek egy olyan tevékenységsorozatot, amely végigvezeti a serdülőket a közösségi szolgálatra összpontosító projekt tervezésének és végrehajtásának a folyamatán.

Az új fázist kezdő serdülőknek lehetőséget kell adni arra, hogy az adott fázis egyik legkorábbi foglalkozásán megbeszéljék és megállapodjanak a céljaikról. A Csoportcélok kitűzése tevékenység hasznos segédlet lehet ehhez.

A serdülők céljai kapcsolódhatnak érzelmi jólétükhöz vagy tanulmányaikhoz, illetve olyan tevékenységekhez, amelyeket a körükön belül és kívül szeretnének végezni. Az olyan körök esetében, amelyek még csak most kezdik a közös munkát (például Körünk elindítása fázisban), a célok lehetnek egyszerűek, például:

- Jól szórakozni,
- Megismerkedni új emberekkel,
- Időt tölteni egymással,
- Szünetet tartani a többi felelősségtől.

A serdülők céljai között szerepelhet olyan kompetenciák elsajátítása is, amelyek segítségével meg tudnak birkózni a rájuk váró kihívásokkal, vagy amelyek tágabb céljaik és törekvéseik elérésében segítik őket. A serdülők például a következőket akarhatják:

- Új módokat tanulni és begyakorolni gondolataik kifejezésére, többek között a művészetek, a zene vagy az írás segítségével;
- Új kommunikációs vagy tárgyalási módokat megtanulni a családtagokkal;
- Megismerni és gyakorolni a nehéz érzelmek, köztük a stressz kezelésének módjait.

A serdülők céljai kapcsolódhatnak olyan pozitív változásokhoz is, amelyeket az életükben szeretnének látni, vagy családjukban, közösségükben vagy társadalmukban. A serdülők például a következőket akarhatják:

- Megismerni a kulturális hagyományait;
- Fejleszteni készségeket a családdal és a barátokkal való szorosabb kapcsolatok kiépítésére;
- Szervezni olyan eseményt vagy projektet, amely hasznos a közösség számára.

A legalapvetőbb fázisokban a serdülők céljai csak arra vonatkozhatnak, hogy hogyan akarják a körükben együtt tölteni az időt. Ahogy haladnak előre a fejlettebb fázisok felé, készen állhatnak arra, hogy felfedezzék és kifejezzék annak a lehetőségeit, hogy a tevékenységek hogyan segíthetik őket abban, hogy érzelmileg jól érezzék magukat, tanuljanak, és hogy pozitív kapcsolatokat alakítsanak ki másokkal. A Kapcsolódás és a Cselekvés fázisában lévő serdülőknek ambiciózusabb céljaik lehetnek az életük vagy a közösségük megváltoztatására.

Bármelyik fázisban is vannak, bátorítsuk a serdülőket, hogy reális céljokat tűzzenek ki, amelyeket a rendelkezésre álló idő és erőforrások mellett el tudnak érni. A serdülőknek minden új fázis első három foglalkozása során kell kidolgozni a csoportcél, és érdemes jól látható helyre kiírni a célokat a tevékenységi térben. A Serdülők Köre minden tagjának lehetőséget kell biztosítani arra, hogy részt vehessen az ötletek megosztásában és a célokban kitűzésében.

Miután lehetőségük volt együtt részt venni a foglalkozásokon (néhány napig vagy hétig), a Serdülők Körének rendszeresen felül kell vizsgálnia a célok felé tett előrehaladást. A csoportcélok felé tett előrehaladás áttekintése tevékenység segédlet iránymutatást tartalmaz ehhez. A közös munka kezdetén álló serdülők – a Körünk elindítása vagy az Önmagunk megismerése fázisban lévők – hasznosnak találhatják, ha minden találkozáskor (például a foglalkozás Értékelés lépése során) röviden áttekinthetik az előrehaladásukat, megoszthatják egymással az új tevékenységekkel kapcsolatos tapasztalataikról szóló visszajelzéseiket. Azok a Körök, amelyek már egy ideje együtt dolgoznak, például a Kapcsolódás és a Cselekvés fázisban lévők, több időt igényelhetnek az előrehaladásuk értékelésére, és érdemes lehet egy teljes foglalkozást erre a megbeszélésre szánni.

A foglalkozások megtervezése és levezénylése az egyes fázisokban

Az alábbiakban konkrét irányelvek következnek a facilitátorok számára a négy fázis mindegyikének megtervezéséhez és a foglalkozások lebonyolításához.

1. Körünk elindítása fázis megtervezése

- Tevékenységi sorrend megtervezése a Körünk elindítása fázishoz:
- Legyenek a tevékenységek egyszerűek és szórakoztatóak az első alkalommal összejövő serdülők számára.
- Válasszunk olyan tevékenységeket, amelyeket egy foglalkozáson belül el lehet végezni, és ne hosszabb távú projekteket, mivel egyes serdülők nem tudnak minden foglalkozáson részt venni, és új serdülők is csatlakozhatnak a csoporthoz.
- Válasszunk olyan tevékenységeket, amelyek egyszerűek és könnyen érthetőek, mivel a serdülők számára új helyzetben nehéz lehet a koncentráció, és bizonyos esetekben nyelvi akadályok is fennállhatnak.
- Váltogassunk a magas és alacsony intenzitású tevékenységek között, hogy támogassuk a serdülők természetes felépülési folyamatát egy nehéz élmény után.
- Válasszunk olyan tevékenységeket, amelyek lehetőséget biztosítanak a serdülők számára, hogy kiválasszák a körük nevét, megtervezzék a nyitó- és zárórituálékot, és elfogadják a csoportjuk szabályait, ezek a tevékenységek lehetőséget teremtenek a serdülőknek arra, hogy kereteket és szokásokat alakítsanak ki, ami komfortot, biztonságot és azt az érzést nyújtja számukra, hogy a kör egy különleges hely.
- Ismételjük meg azokat a tevékenységeket, amelyeket a serdülők élveznek. Ez lehetőséget ad a serdülők számára, hogy gyakoroljanak és jól érezzék magukat valami ismerős dologban.

Fontos azonban, hogy a tevékenységeket úgy variáljuk, hogy a különböző érdeklődésű és képességű serdülők számára is szórakoztatóak legyenek.

- Olyan tevékenységeket tervezzünk és adaptáljunk, amelyekben minden serdülő részt tud és akar venni, mivel az első foglalkozás egy implicit üzenet az egész közösségnek, beleértve azokat a serdülőket is, akik esetleg nem csatlakoznak az első napon, arról, hogy kiknek szól a program. Különösen fontos, hogy olyan tevékenységeket végezzünk az első foglalkozások során, amelyek hozzáférhetőek és befogadóak. Például, ha a fogyatékkal élő serdülők első alkalommal nem vesznek részt, akkor az általuk látottak vagy hallottak befolyásolni fogják a benyomásaikat azzal kapcsolatban, hogy részt vegyenek-e a foglalkozásokon. Az olyan tevékenységek alkalmazása, amelyek az adott kulturális kontextusban jellemzően a serdülő lányok és fiúk számára egyaránt megfelelőnek tartottak, azt az üzenetet közvetíti, hogy a program nemtől függetlenül mindenkinek szól. Tartsuk szem előtt, hogy mind a fiúkat, mind a lányokat támogatni kell abban, hogy felfedezzék az őket érdeklő foglalkozásokat, és a Serdülők Köreinek teret kell teremteniük arra, hogy megkérdőjelezzék vagy akár átalakítsák a korlátozó vagy káros nemi normákat. Bátorítsuk a serdülőket, hogy játsszanak olyan játékokat, amelyeket már ismernek, különösen a foglalkozás Kihívás lépésében. A hagyományos játékok révén a serdülők kapcsolódhatnak kulturális gyökereikhez, és ha valami ismerőset játszanak, az emlékeztetheti őket meglévő kompetenciáikra.
- Vezessünk be néhány új tevékenységet és játékot (például az Energizáló kártyákban lévőket). Ez lehetővé teszi mindenki számára, hogy kipróbáljanak valami újat, és segít a különböző képességű serdülőknek, hogy mindenkivel azonos szinten vehessenek részt a tevékenységekben.
- Olyan tevékenységekre összpontosítsunk, amelyek lehetővé teszik a serdülők számára, hogy megismerjék egymást ebben a fázisban. Jól működhetnek azok a játékok és tevékenységek, amelyek során a serdülők csoportokban és párokban dolgoznak.
- Támogassuk a serdülőket egyszerű és elérhető csoportcélok kitűzésében, az együtt töltött idővel kapcsolatban (például „szórakozás” vagy „barátkozás”). Használjunk fel az általuk megosztott ötleteket annak érdekében, hogy megértsük, mit akarnak csinálni. Ne kényszerítsük a serdülőket arra, hogy kihívásokat vállaljanak, hiszen még csak most kezdik a programot.

Tippek a Körünk elindítása fázisban történő foglalkozások levezetéséhez

Használjuk ugyanazokat a lépéseket, amelyeket az Adolescent Kit Foglalkozások megtervezése című fejezetében találunk, de zökkenőmentesen haladjunk egyik lépésről a másikra, ne töltsünk el több időt 10-20 percnél lépésenként.

Következetesen kövessük ugyanazt a foglalkozási struktúrát, és használjuk fel ugyanazoknak a tevékenységeknek egy részét a következő foglalkozásokon. Ez különösen hasznos lehet az olyan serdülők számára, akik esetleg új körülményekhez alkalmazkodnak, vagy nehéz élményekkel küzdenek meg, illetve olyan résztvevők számára is, akik nem tudnak minden foglalkozásra eljönni.

Tartalmazzanak beszélgetéseket a foglalkozások, de legyen rövid a beszélgetés és a meghallgatás ideje. Ebben a fázisban a serdülőknek több időt kell játékkal és cselekvéssel tölteniük, mint beszélgetéssel.

Alkalmazzunk névjátékokat és olyan tevékenységeket, amelyekben a serdülők rövid ideig párban vagy kis csoportokban dolgoznak, hogy segítsünk nekik megismerni egymást. Bátorítsuk a serdülőket, hogy minden foglalkozáson más-más csoportban és párban dolgozzanak, hogy a kör minden tagja megismerje egymást.

Bátorítsuk a csendben ülő serdülőket, hogy aktívabban vegyenek részt, de engedjük meg nekik azt is, hogy kimaradjanak és csendben figyeljenek, ha úgy kívánják.

Fogadjuk be a serdülőket még akkor is, ha későn érkeznek, korán távoznak, nem emlékeznek a nevekre, félreértik az utasításokat vagy egyéb hibákat követnek el.

Engedjük meg, hogy a serdülők döntsenek a körük nevééről, adjanak ötleteket a nyitó- és zárórituáléhoz, és állapodjanak meg a csoport szabályairól. Ezek a foglalkozások lehetőséget adnak a serdülőknek arra, hogy kereteket és szokásokat teremtsenek, ami megnyugtatja őket, és azt az érzést kelti bennük, hogy a kör egy különleges hely, amely az övék.

2. Az Önmagunk megismerése fázis megtervezése

A serdülőknek szóló foglalkozások megtervezésekor és lebonyolításakor az Önmagunk megismerése fázisban a facilitátoroknak...

- Olyan tevékenységet kell beépíteniük a foglalkozásokba, amelyekkel a serdülők leírhatják és kifejezhetik magukat. A serdülők különböző művészeti ágazatokkal, játékokkal és fizikai mozgásokkal kísérletezhetnek, hogy megismerjék önmagukat és interakcióba lépjenek másokkal.
- Olyan tevékenységet kell beépíteniük a foglalkozásokba, amelyek lehetőséget adnak a serdülőknek, hogy egyénileg dolgozzanak a foglalkozásoknak ebben a fázisában. Ez lehetőséget adhat a serdülők számára, hogy nyugodt időt töltsenek a rohanó háztartástól vagy felelősségtől távol, és az új készségek elsajátítására összpontosítsanak. A Kihívás ideje alatt tarthatunk egyéni foglalkozásokat, például rajzolást, építkezést vagy kézműveskedést. Lehetőséget kell biztosítani arra, hogy a Kihívás lépés során a serdülők több napon keresztül tudjanak dolgozni egy projekten, ha erre igényük van.
- Olyan tevékenységet kell beépíteniük a foglalkozásokba, amelyekkel a serdülők új szavakat ismerhetnek meg a tulajdonságaik, érzéseik és identitásuk leírására. Ha különböző nyelveket beszélnek, vagy új nyelvet tanulnak, akkor lehet segíteni kell nekik megtanulni néhány új szót vagy kifejezést.
- Olyan tevékenységeket kell beépíteniük a foglalkozásokba, amelyek lehetőséget adnak a serdülőknek arra, hogy megismerjék egymást, és információt és ötleteket cseréljenek. Segíteni kell a serdülőknek felismerni hasonlóságaikat és különbségeiket.
- Alkalmazniuk kell a Csoportszabályok elfogadása és a Csoportszabályok felülvizsgálata foglalkozásokat annak érdekében, hogy a serdülők megállapodjanak abban, hogyan fogják megosztani a visszajelzéseiket úgy, hogy mindenki bátoran és szabadon kísérletezhessen. A

serdülők információkat fognak megosztani magukról, ezért fontos, hogy biztonságban, támogatva és tiszteletben érezzék magukat.

- Ösztönözniük kell a serdülőket arra, hogy a csoportcéljok megvalósításának új lehetőségeit mérlegeljék. Meg kell ismertetniük velük az új kifejezéseket és fogalmakat, például a Tíz Kulcskompetenciához kapcsolódó fogalmakat, amelyek segíthetnek nekik abban, hogy új célokat fogalmazzanak meg arra vonatkozóan, hogy mit szeretnének tenni, tanulni vagy elérni. Nem szabad kényszeríteni őket azonban arra, hogy kihívásokat vállaljanak akkor, ha inkább olyan egyszerűbb célokra összpontosítanak, mint például az együtt töltött idő élvezete, újfajta foglalkozások kipróbálása vagy a stressztől való megszabadulás.

Tippek az Önmagunk megismerése fázisban történő foglalkozások levezetéséhez

- Folyamatosan variáljuk a foglalkozásokat, hogy legyenek alacsony és magas intenzitású tevékenységek is. Ha a Kihívás lépés csendes, önálló munkát foglal magában, tervezzünk olyan bemelegítést, amely lehetőséget ad a serdülőknek arra, hogy mozogjanak és interakcióba lépjenek egymással.
- Használjuk a Megbeszélés, az Értékelés és Mit viszünk magunkkal? lépéseket arra, hogy a serdülők megoszthassanak egymással információt, pozitív visszajelzéseket, és bátorítást, ezáltal többet tudhatnak meg egymásról.
- Vegyük figyelembe a serdülők igényeit azzal kapcsolatban, hogy több vagy kevesebb időt szánjunk-e ezekre a lépésekre, attól függően, hogy mennyire érdeklődnek és érzik magukat komfortosan.
- Kérjünk visszajelzést a résztvevőktől az egyes foglalkozások záró értékelési lépése során, és vitassuk meg a felmerülő kérdéseket. Ha szükséges, ismételjük meg ugyanazt a témát egy másik foglalkozás során.

3. A Kapcsolódás fázis megtervezése

Ebben a fázisban a serdülők már kevesebb támogatással is dolgozhatnak a tevékenységeken, beleértve olyan projekteket is, amelyeket több foglalkozáson keresztül folytatnak. A Kapcsolódás fázisban lévő serdülőknek szóló foglalkozások tervezésekor és lebonyolításakor a facilitátoroknak...

- Egy sor olyan tevékenységet kell tervezniük egy adott témában, amelyen a serdülők több foglalkozáson keresztül együtt dolgozhatnak.
- Olyan tevékenységet kell beépíteniük a foglalkozásokba, amelyek lehetőséget adnak a serdülőknek a kommunikációs és kapcsolati készségeik gyakorlására. Használhatnak drámát, játékokat és más művészeti ágazatokat a valós helyzetek gyakorláshoz, és különböző módokon tanulhatnak egymástól. A serdülőknek ebben a fázisban lehetőséget kell adni arra, hogy barátságokat és támogató, tiszteletteljes munkakapcsolatokat alakítsanak ki egymással.
- Olyan tevékenységet kell beépíteniük a foglalkozásokba, amelyek lehetőséget adnak a serdülőknek arra, hogy felfedezzék és kapcsolatba kerüljenek az őket körülvevő világgal. Kimerészkedhetnek a körük szokásos találkozóhelyén kívülre, hogy megvizsgálják fizikai környezetüket, helyben beszerezhető anyagokat találjanak a tevékenységeikhez, és különböző

módokon feltérképezzék közösségüket. Felfedezhetnek olyan kulturális hagyományokat vagy új művészeti formákat, amelyeket maguk is ki akarhatnak próbálni. Találkozhatnak és tanulhatnak a közösség felnőttjeitől, akár formálisan, akár informálisan, egyénileg vagy csoportosan.

- Lehetőséget kell biztosítaniuk a serdülőknek, hogy ebben a fázisban közösen tervezzenek és hajtsanak végre projekteket, de nem érezhetik úgy, hogy erre kényszerítve vannak.

Használjuk a fázis tevékenységeit arra, hogy a serdülők felfedezhessék és különböző módokon kifejezhessék, amit éreznek és látnak. A fázis során lehetőséget kell kapjanak arra, hogy a saját prioritásaikra összpontosítsanak, új lehetőségeket fedezzenek fel, és új kommunikációs és önkifejezési készségeket gyakoroljanak.

- A serdülők számára rengeteg lehetőséget kell biztosítaniuk arra, hogy megvitassák és átgondolják a körként való közös munka folyamatát. Ehhez felhasználhatjuk a Csoportszabályok felülvizsgálata tevékenységet. Mivel a csapatmunkával kapcsolatos készségek fontos hangsúlyt kapnak ebben a fázisban, a serdülőknek időt kell szánniuk arra, hogy reflektáljanak az együttműködésben elért eredményeikre.

- Bátorítaniuk kell a serdülőket, hogy a csoportcélok kitűzése során állítsanak kihívást maguk elé. A facilitátoroknak el kell ismerniük a serdülőkben rejlő lehetőségeket és erősíteniük az önbizalmukat. Segíteni kell nekik olyan célokat kitűzni, amelyek elérhető nagyságrendűek, olyan dolgokkal kapcsolatban, amelyeket a rendelkezésre álló erőforrások segítségével meg tudnak tenni, meg tudnak tanulni és el tudnak érni.

Tippek a Kapcsolódás fázisban történő foglalkozások levezetéséhez

A serdülőknek szóló foglalkozások tervezésekor és lebonyolításakor a Kapcsolódás fázisban a facilitátoroknak...

Lehetőséget kell adniuk a serdülőknek arra, hogy a foglalkozás egyes lépéseit levezessék, vagy akár egész foglalkozásokat tervezzenek és vezényeljenek le, ha érdekli őket, és készen állnak rá.

Ellenőrizni kell, hogy a serdülők szeretnének-e több időt arra, hogy egyik foglalkozásról a másikra ugyanazon a tevékenységen dolgozzanak, különösen, ha nem fejeztek be valamit, amin szívesen dolgoznának, vagy amit be kell fejezniük ahhoz, hogy felkészüljenek a következő foglalkozásra. Erre jó alkalmat nyújtanak az Értékelés és a Mit viszünk magunkkal? lépések.

Ha a serdülők ebben a fázisban a tevékenységi területükön kívülre merészkednek, meg kell győződniük arról, hogy a közösség tagjai tudatában vannak és támogatják a tevékenységüket. Szükség esetén el kell kísérni őket.

Adjanak lehetőséget a serdülőknek, hogy megpróbáljanak megbirkózni a kihívásaikkal és megoldani a nézeteltéréseiket, amelyekkel szembesülnek a közös munka során, mielőtt közbeavatkoznának.

4. A Cselekvés fázis megtervezése

A Cselekvés fázisban lévő serdülőknek rendelkezniük kell azokkal a készségekkel és tapasztalatokkal, amelyek segítségével a foglalkozások egyes (vagy akár az összes) részének a levezénylésében és a tervezésében vezető szerepet vállalhatnak. Lelkesnek kell lenniük az önálló munka iránt, és készen kell állniuk a különböző stratégiák kipróbálására. Rendelkezniük kell a szükséges készségekkel, kapcsolatokkal és érzelmi erővel, hogy meg tudjanak birkózni azzal, ha a dolgok nem úgy mennek, ahogyan tervezték, és hogy meg tudják oldani a felmerülő nézeteltéréseket. Ebben a fázisban lévő serdülők nagyon kevés támogatással is képesek együtt dolgozni. A facilitátornak együtt kell dolgoznia a serdülőkkel, hogy olyan tevékenységeket válasszon ki és tervezzen meg, amelyeken keresztül lehetővé válik számukra, hogy felfedezzék saját érdeklődési körüket és prioritásaikat, döntsenek egy konkrét érdeklődési témáról, és több foglalkozáson keresztül közösen tervezzenek és valósítsanak meg egy projektet.

A serdülőknek szóló foglalkozások tervezésekor a cselekvés fázisában a facilitátoroknak...

- Konzultálni és szorosan együtt kell működni a serdülőkkel a tevékenységi tervekkel kapcsolatban, és hagyniuk kell, hogy a serdülők döntsék el, hogyan akarják felhasználni az elkövetkező foglalkozásokat annak érdekében, hogy segítsék őket a közös projekteken vagy kezdeményezéseken való munkában. Ennek egyik jó módja, ha kidolgozunk egy tevékenységvázzlatot, majd rendszeresen konzultálunk a serdülőkkel, hogy a terveket aszerint módosítsuk és kiigazítsuk, hogy hogyan alakulnak a tevékenységek, projektjeik előrehaladása.
- Olyan foglalkozásokat kell tervezniük, amelyek rugalmas időt biztosítanak a serdülők számára, hogy saját struktúrát és folyamatot alakítsanak ki a közös munkához, például a Gyakorlat- és projektidő tevékenység használatával.
- Továbbra is be kell építeni olyan tevékenységet, amelyek lehetőséget biztosítanak annak az értékelésére, hogy hogyan működnek együtt a serdülők (például a Csoportszabályok felülvizsgálata tevékenység felhasználásával vagy adaptálásával). Még azok a serdülők is profitálhatnak ebből a folyamatból, akik már tapasztaltak és jól érzik magukat a csoportban való együttműködésben.
- Javasolniuk kell, hogy a serdülők időről időre tartsanak szünetet projektmunkában, és tervezzenek erre alkalmi szórakoztató vagy pihentető foglalkozásokat. Azonban nem szabad kényszeríteni őket arra, hogy hagyják abba a közös munkát, ha nem akarják.
- Olyan tevékenységet kell beépíteniük a foglalkozásokba, amelyeken a serdülők reflektálhatnak a csoportcélokkal kapcsolatos elért eredményeikre. (Erre használható A csoportcélok felé tett előrehaladás áttekintése tevékenység). Ideális alkalom erre az, mikor serdülők befejezték a közös projektmunkát, és készen állnak a következő projekt megkezdésére.
- Ha a serdülők több foglalkozáson át tartó közös munkát végeztek egy projekt keretében, támogatni kell őket abban, hogy amikor készen állnak, újra kezdhessék a munkát. Vegyük fontolóra ugyanannak a tevékenységsorozatnak a használatát, mint korábban, mivel így még nagyobb vezető szerepet tudnak a serdülők vállalni egy olyan folyamat irányításában, amelyet már jól ismernek. Ha a változatosságot tartjuk szemelőt, akkor alternatív

megoldásként segíthetünk új ötleteket kitalálni a közösen kidolgozható kezdeményezések típusaira vonatkozóan. Célszerű különböző foglalkozásokat választani vagy létre hozni, amelyek segítenek végigvezetni a serdülőket a projekttervezési folyamaton.

- Bátorítaniuk kell a serdülőket, hogy a csoportcélok kitűzése során állítsanak kihívást maguk elé. Fontos, hogy a facilitátorok elismerjék a bennük rejlő lehetőségeket, és hogy mit értek már el közösen. Fel kell ismerniük, hogy különösen ebben a fázisban a serdülők ambiciózusabbá válhatnak, ezért továbbra is segíteni kell őket abban, hogy olyan célokat tűzzenek ki, amelyek elérhető nagyságrendűek, és olyan dolgokhoz kapcsolódnak, amelyeket a saját környezetükben és a rendelkezésre álló erőforrásokkal megtehetnek, megtanulhatnak és elérhetnek. Bizonyos esetekben a serdülők akkor is tanulhatnak pozitív dolgokat, ha nem érik el teljes mértékben a céljaikat, a csalódottság élménye azonban másoknál súlyosbíthatja a nehéz körülményekhez kötött negatív tapasztalatokat, amelyekkel minden nap szembesülnek.

Tippek az Cselekvés fázisban történő foglalkozások levezetéséhez

Bátorítsuk a serdülőket, hogy a projektek és kezdeményezések széles skáláját próbálják ki, beleértve azokat, amelyek hasznosak vagy gyakorlatiasak saját maguk és közösségeik számára, és azokat is, amelyek szórakoztatóak és inspirálóak.

Hagyjuk, hogy a serdülők saját ötletekkel álljanak elő a projektek kapcsán. Igyekezzünk arra, hogy ne tegyünk javaslatokat addig, amíg a serdülőknek nem volt idejük arra, hogy maguk gondolkodjanak az ötleteiken, és akadályozzuk meg azt, hogy a közösség más felnőttjei ráerőltessék prioritásaikat a kör tagjaira. Ez magában foglalja azt is, hogy a serdülők olyan projekteket is elvállalhatnak, amelyek nem feltétlenül úgy alakulnak, ahogyan azt remélik, feltéve, hogy az eredmény nem fogja őket túlterhelni vagy elbizonytalanítani. Készüljünk fel arra, hogy bármikor közbe tudjunk lépni, és segíteni tudjunk alternatív stratégiákkal vagy tanácsokkal.

Engedjük meg a serdülőknek, hogy megpróbálják maguk megoldani a problémákat, amikor azok felmerülnek, például az egymás közti nézeteltéréseket, és új stratégiákat próbáljanak ki, amikor a projektjeik nem a tervek szerint alakulnak.

Lépjünk közbe, és nyújtsunk támogatást, ha a serdülők nagyon ingerültnek, sértettnek, zaklatottnak vagy csalódottnak tűnnek. Ne feledjük, hogy a serdülők a felnőtté válás folyamatán mennek keresztül, és sokan már nehéz tapasztalatokat éltek át. A Csoportszabályok felülvizsgálata tevékenységet segítségül használhatjuk ezekben az intervenciókban.

Segítsük elő a serdülők és a közösségben élő felnőttek közötti párbeszédet terveikről és ötleteikről. Bátorítsuk a felnőtteket arra, hogy támogassák a serdülőket. Győződjünk meg arról, hogy a felnőttek és a közösség tisztában van a serdülők bizalomépítő projektjeivel.